

Svenstrup, -
- en landsby i Tårnberg Sogn.

Navnet.

Ifølge "Stednavne i Vestsjællands Amt" benævnes landsbyen i 1566 "Suenstrup".
I 1610 "Suennstrup" og "Suenstorp, - og i 1671 "Svenstrup".

Torp.

Sidste led i navnet er den gamle betegnelse "**Torp**" hvilket betyder **udflytterby**.

Sven - eller Svend

Første led er afledt af mandsnavnet "Svend" - eller det tilsvarende substantiv: "svend" som betyder "fri mand i andens tjeneste".

Udtalen:

I dag udtaler og skriver vi bynavnet: "Sven-strup", men det er jo egentlig forkert.
Vi burde udtale og skrive:

"Sven's Torp" - altså "Sven's udflytterby".

Skal vi så søge efter en mand, som hed Sune eller en der hed Sven ? - eller skal vi søge efter en "fri mand i andens tjeneste" ?

Umiddelbart har vi ikke nogen **Sune** eller **Svend**, som vi kan forbinde med stedet, men vi har en "**fri mand i andens tjeneste**" nemlig den første selvejergårdmand i Tårnberg sogn:

Skibsbarber Hans Wedell

som overtog Svenstrupgaard d. 3. marts 1721, - men på det tidspunkt havde landsbyen og gården jo allerede fået sit navn, så den teori holder heller ikke.

I givet fald skulle gården vel have heddet "Hans' Eje" - eller landsbyen "Hans Torp"

Så lad os tage navnet til efterretning, og i stedet kigge på ejerlaugets udstrækning

Svenstrup, -

- en landsby i Tårnborg Sogn.

Ejendomsforholdene 1786.

Fra Korsør Amtstue foreligger en specifikation af 4-1-1786 fra amtsforvalter N. J. Borg over Antvorskov og Korsør's amters frie og ufrie hartkorn.

Tallene gælder "hartkornet" og altså ikke arealet, og er målt i:
"Tønder" - "Skæpper" - "Fjerdingskar".

For Svenstrup ejerlav er ejendomsforholdene således:

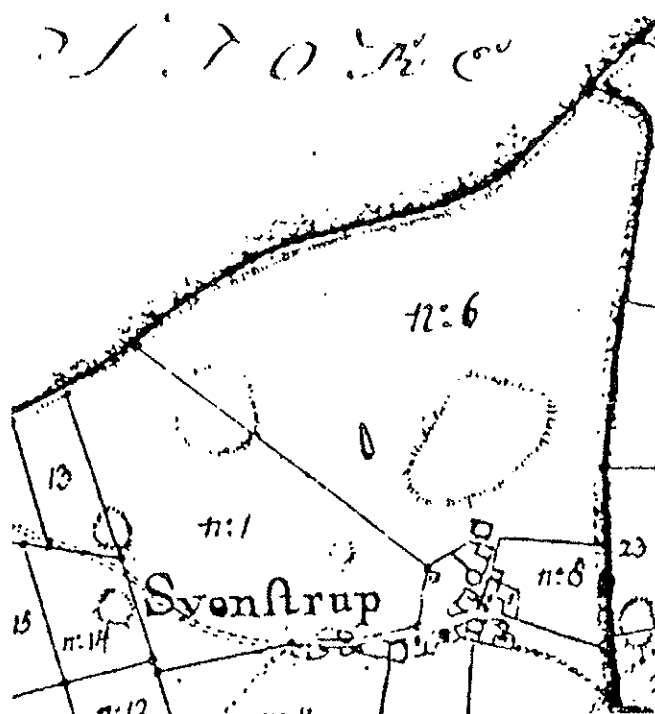
12 - 0 - 1, Selveje

36 - 1 - 2, Dyrehovedgaard (Tårnborg)

7 - 5 - 3, Bavelsegaard

1 - 1 - 1, Ejendom

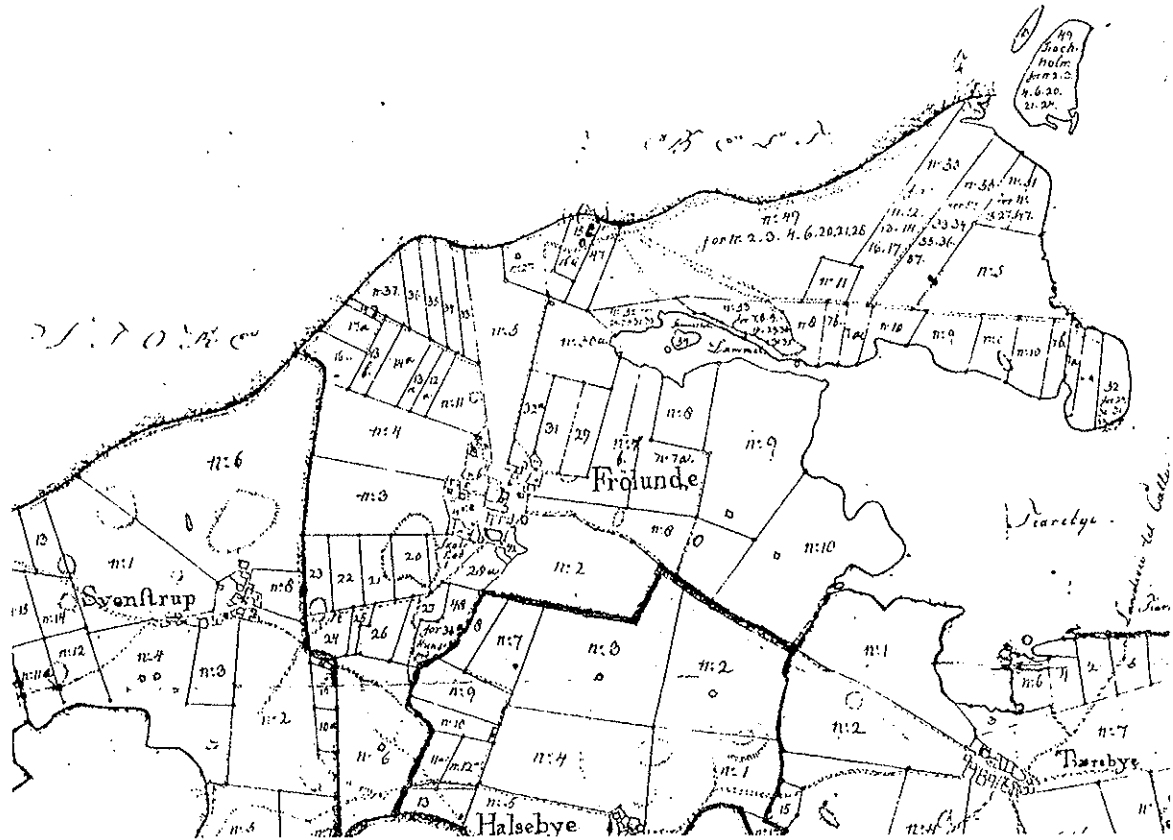
Der er således kun een selvejergårde i Svenstrup på dette tidspunkt, og det er Svenstrupgaard.

Svenstrup, -
- en landsby i Tårnborg Sogn.

Matrikelkort ca. 1820

Svenstrup, Knivkær og Frølund Fed's strande

Bemærk: Matr. nr. 6 - "Svenstrupgård" i ejerlavet "Svenstrup by", -
som mod øst grænser op til ejerlavet "Frølund by".

Det store stengærde, er grænse mellem de to ejerlav: Svenstrup by og Frølund by.

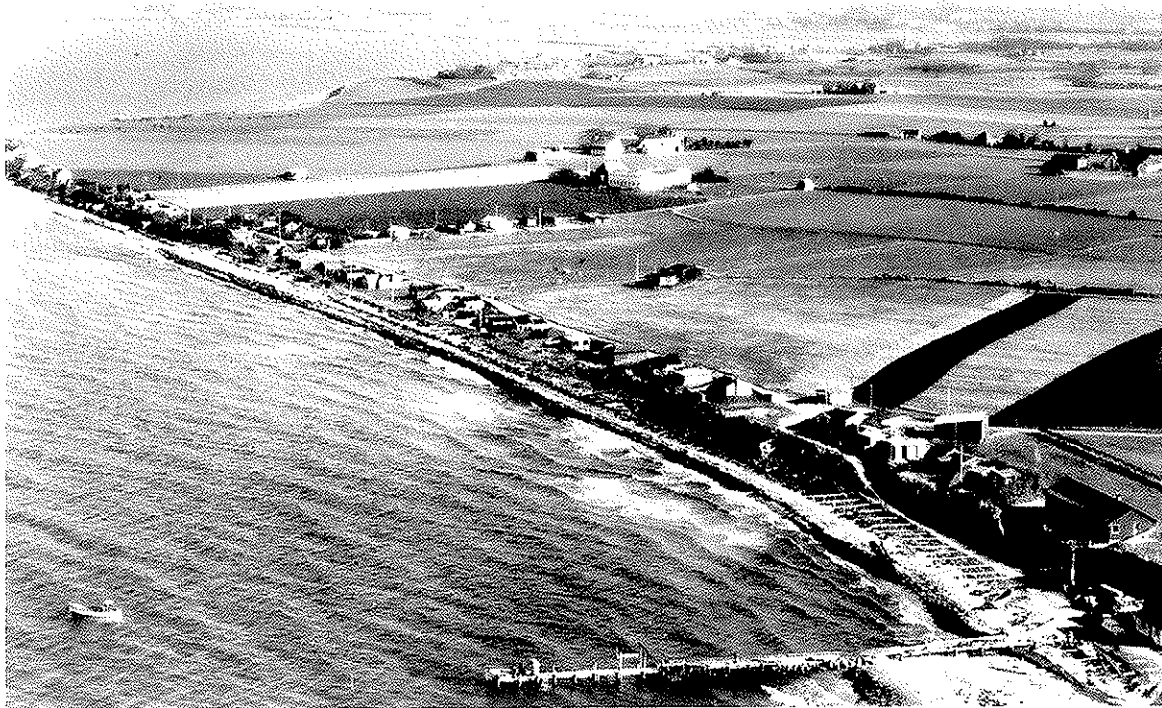
Bemærk: Der er ingen antydning af Svenstrup Strandvej, - og der bor heller ingen
mennesker ved stranden.

Ved Frølund Fed er Tjæreby Nor endnu ikke afvandet, ligesom "Dammen" går tæt
ind i lavningen ved Kastbjerg og Broholmvej.

Svenstrup, -
- en landsby i Tårnborg Sogn.

Luftfoto ca. 1950

Svenstrup, Knivkær og Frølundede Fed's strande

Luftfoto ca. 1950 Svenstrup, Knivkær og Frølundede Fed's strande

Bemærk "iskiosken" på den østlige side af Svenstrup Strandvej.

Der var også en hel række huse på Strandengen, - og flere huse på den østlige side af Svenstrup Strandvej.

På Strandgårdens jord ses en række huse, samt det dengang nybyggede hus på hjørnet af Knivkærvej/Havstokken

Svenstrup, -
- en landsby i Tårnborg Sogn.

Luftfoto ca. 1950

Svenstrup, Knivkær og Frølunde Fed's strande

Luftfoto ca. 1950 Svenstrup, Knivkær og Frølunde Fed's strande. -2

Dette luftfoto er taget samtidig med det foregående, men virker også på det originale postkort mere uskarpt.

Dette er taget "tættere på".

Lige til højre for Fiskerens garage kan man se en traktor i gang med at pløje marken øst for Svenstrup Strandvej.

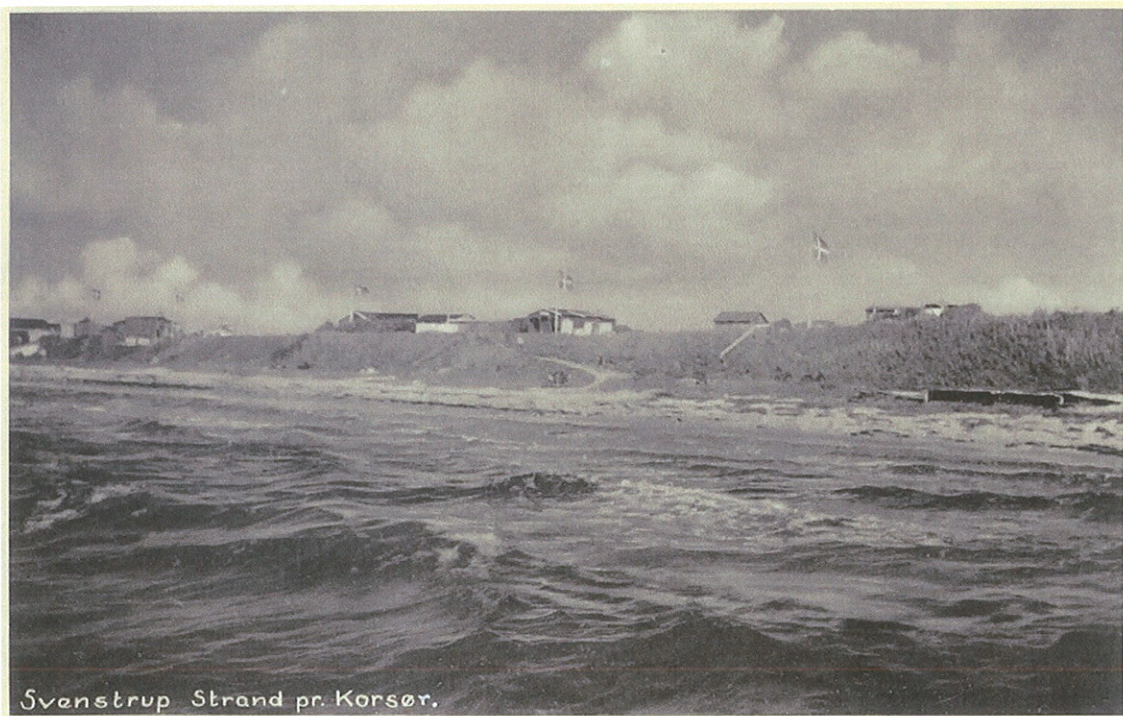
Svenstrup, -
- en landsby i Tårnborg Sogn.

Svenstrup Strand
- i fralandsvind, - på en flag-dag.

Svenstrup, -
- en landsby i Tårnborg Sogn.

Flere sommer-postkort fra Svenstrup Strand pr. Korsør

Svenstrup, -

- en landsby i Tårnborg Sogn.

Svenstrupgaard - Skødet

Svenstrupgaard overtages den 3. marts 1721 af "forrhige Skibsbarberer Hans Wedell".

Det originale dokument er efter talrige affotograferinger noget utydeligt, -

Prisen var:

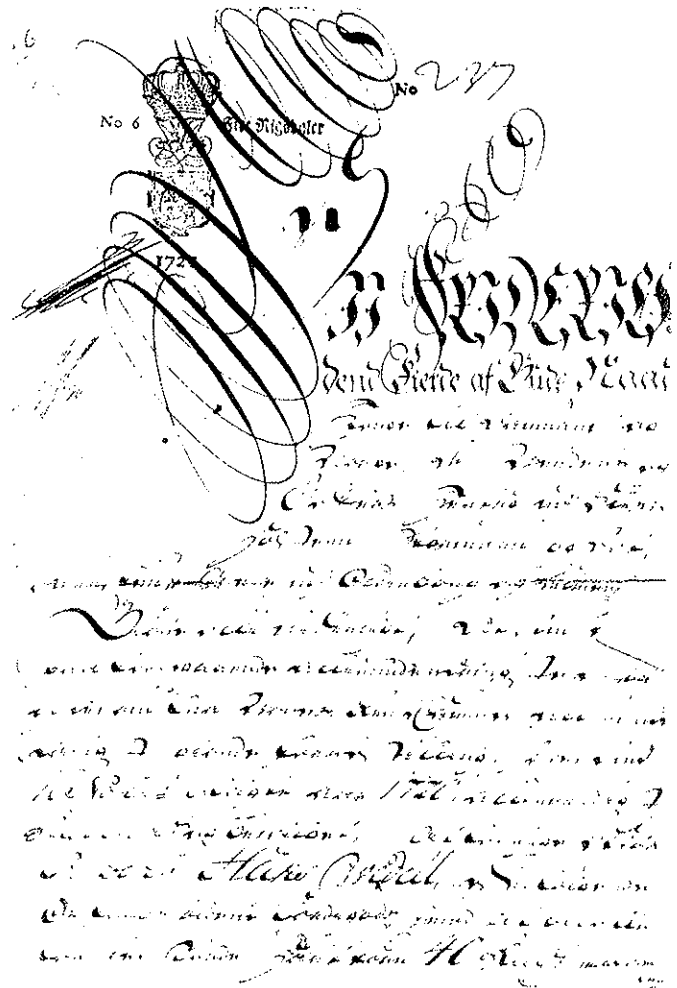
1189 Rigsdaler og 43 Skilling
som efter modregnet tilgodehavende
for gage og fordring på matroser,
berigtigedes ved kontant betaling af
4 Rigsdaler og 11 Skilling.

Den samlede ejendom udgjorde:

29 Td. - 5 Sk. - 3 Fk. - 3/4 Alb. og
bestod af 3 gårde i Svenstrup by, -
- heraf Hans Graaes på 12-0-1-2,
og som vi ifølge størrelsen i hartkorn
kan bestemme som Svenstrupgaard.
Til denne hørte et bundgarnsstade.

De 2 andre gårde blev frasolgt i 1771

Vi ser navnet Hans Wedell,
- med dobbelt "V" og dobbelt "L"

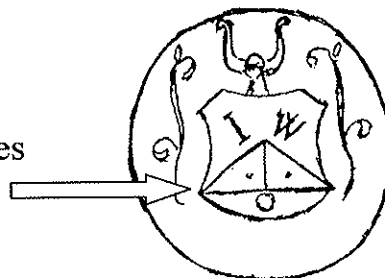

Svenstrup, -
- en landsby i Tårnborgh Sogn.

Svenstrupgaard - Familien Wedell's segl

Under skødet fra Johabbes Vedel til Hans Vedel findes 3 underskrifter med laksegl, som lokalhistorikeren pastor T. Winther har tegnet og forklaret.

Dette viser en hjelm med to vesselhorn og bogstaverne I W - (Johannes Wedel) og derunder en utydelig fremstilling af det gamle bomærke, som menes at have Anders Sørensen Vedel's segl som forbillede.

Kongelig historiograf Anders Sørensen Vedel (F.: 9. nov. 1542 - D.: 11. feb. 1616) er efter et udarbejdet stamtræ tipoldefar til læge Hans Wedel.

Stamtræet ses her i udsnit:

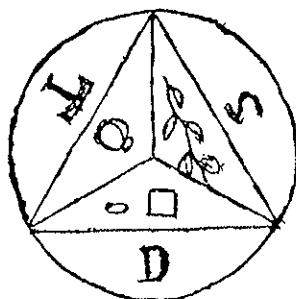
ANDERS SØRENSEN VEDEL
KGL. HISTORIOGRAF
F. 9. NOVBR. 1542 + 11. FEBR. 1616. 9 BØRN

LAUGE ANDERSEN VEDEL
F. 20 DEC. 1592 + 23 AUG. 1648. 10 SØNNER

HANS LAUGESSEN VEDEL
PROVST OG MAG. I ÅNDST
OG GIEBEN F. 1624 + 1674

POUL HANSEN VEDEL
PROVST I HJØRTLUND OG KALVSLUND
F. 7 SEPTEBR. 1659 + 1692

HANS WEDDEL
LÆGE, EIER AF
SVENSTRUPGAARD TÅRNBOGH
+ 26 JAN. 1740
HUSTRO + 5 NOVBR. 1738

Anders Sørensen Vedel's segl skulle efter sigende være tegnet af selveste Tyge Brahe.

Seglet indeholder dog flere detaljer, end der er gengivet i ovenstående skitse.

Vi ser derfor nærmere på en mere detailleret tegning.

Svenstrup, -

- en landsby i Tårnborg Sogn.

Anders Sørensen Vedel's segl

Anders Sørensen Vedel's segl skulle efter sigende være tegnet af Tyge Brahe, Anders Sørensen Vedel var en periode rejsehovmester for Tyge Brahe.

Seglet indeholder utroligt mange detaljer og megen symbolik:

Allerførst den latinske omskrift:

COELVM VNDIQVE ET VNDIQVE COELVM

der betyder:

"Himlen helt og holdent og helt og holdent himlen".

Dette kunne jo godt være inspireret af astronomen Tyge Brahe.

I den indskrevne trekant er i hver sin trekant 3 symboler, og ud for disse bogstaverne: "D" - "S" - "T"

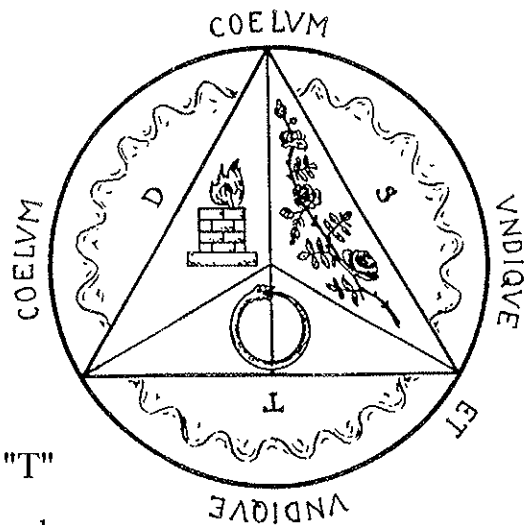
Ud for "D" et røgelsesalter som tegn på Gudsfrøgtighed og med devisen: "Deo sancte tineto" - (Dyrk skaberen trolig.)

Ud for "S" en blomst som sundhedens symbol, og med devisen: "Sanitotem tueri diligenter" - (Sundhed tragte daglig.)

Ud for "T" en ring i form af en slange, der bider sig selv i halen, - symbol på tiden, og med devisen: "Tempur dispensa sapienter". - (Tiden vel snildelig.)

Bemærk:

Både den latinske tekst og den danske oversættelse indeholder bogstaverne D-S-T i aktuel rækkefølge, ud for symbolet, - læst med uret.

Svenstrup, -
- en landsby i Tårnborg Sogn.

Oversigt over matrikelnumre, ejere og brugere.

På Kort og Matrikelstyrelsen, Rentemestervej har jeg d. 6. december 2004 foretaget følgende afskrivning fra bogen: "Slagelse Herred, Tårnborg sogn" fra 1808 – 1822. (Måske mere konkret 1811)

Mærket på ryggen Øverst: (25) – nederst i rødt (17)

I bogen stod kronologisk alle matrikelnumre, med angivelse af Ejer og Bruger.

For ejerlavet "Svenstrup by" er følgende nedskrevet:

Tårnborg Sogn

Svenstrup by

Matr. Nr. Ejer: _____ Bruger:

6 Chr. Wædele (*Vedel*) Ejeren (*Tilsyneladende eneste selvejer på det tidspunkt*)

Denne bog gav en nøjagtigt oversigt over brugere og matrikelnumre på det tidspunkt det var skrevet, - altså antagelig 1811.

Det må nu være praktisk, at gennemgå folketællinger fra perioderne så tæt som muligt på dette kort, for at sammenholde navne med matrikelnumre.

Svenstrup, -

- en landsby i Tårnborg Sogn.

Hans Wedel. - "Læge" - "Bartskærer" - "Skibsbarber"

Historien fortæller, at Hans Wedel var en af Tordenskjolds soldater og havde deltaget i "den store nordiske krig", der først sluttede i 1720.

Er dette sandt, er der ingen tvivl om, at Hans Wedel har måtte virke mere som læge end som barber, og godt har kunne tænke sig en mere rolig tilværelse på landjorden.

Familien Vedel kom til at eje Svenstrupgaard i ca. 270 år, og de skiftende ejere af gården satte sit præg på egnen.

Familien Vedel er en stor og meget vidtforgrenet familie, der gennem årene er indgiftet i mange af de herboende gamle familier.

En foreløbig oversigt over ejere af Svenstrupgaard ser således ud:

Overtager ejendommen:

1721	Hans Wedell
1740	Johannes Vedel
1771	Hans Vedel
1806	Christen Hansen Vedel, Sognefoged, Dannebrogsmænd
1840	Jens Vedel (eller Hans Chr. Vedel) ?
1870	Johannes Vedel. (Gift 3 gange)
1902	Karoline Kristine Vedel (Johannes Vedel enke, - kusine - ingen børn)
1930	Gunnar Vedel (Søn af Johannes Vedel og hustru nr. 2)
1959	Henning Vedel Gunnar Vedel
1995	Poul Larsen

Svenstrup, -

- en landsby i Tårnborg Sogn.

Svenstrupgaard og stranden

Som det fremgik af det gamle matrikelkort fra ca. 1820 var der ingen vej til stranden fra Svenstrupgaard.

I Korsør Avis fra 3-4-1934 fremgår det, at der nu fredes nogle strandarealer, som formodes at være arealerne ved den nuværende offentlige strand.

Fredning af Svendstrup Strand.

Fredningsnævnet har afsagt en Kendelse om Fredning af nogle Strandarealer ved Svendstrup udfør Gaardejer Gunnar VedelsEjendom. Nævnet, der bestod af Dommer Borum, Slagelse, Gaardejer Søren Hansen, Østerunderskov, Gaardejer Fr. Olsen, Halseby, og for Sogneraadet Proprietær N. Pedersen, Voldbjerg, besigtigede i sidste Maaned de paagældende Arealer. Nævnet udtaler nu i sin Kendelse, at de paagældende Arealer skal fredes og være tilgængelige for Offentligheden samt at Badning fra Stranden skal være fri. Der tillægges Gaardejer Gunnar Vedel en Erstatning paa 2000 Kr. Den græsklædte Skrænt ned mod Stranden er ligeledes fredet.

Halvdelen af Beløbet skal udredes af Staten, Halvdelen af Sorø Amtskommune. Der skal desuden udlægges en Vej, hvilket anslaaes til 2850 Kr., som skal betales af Kommunen. 3-4-1934 /

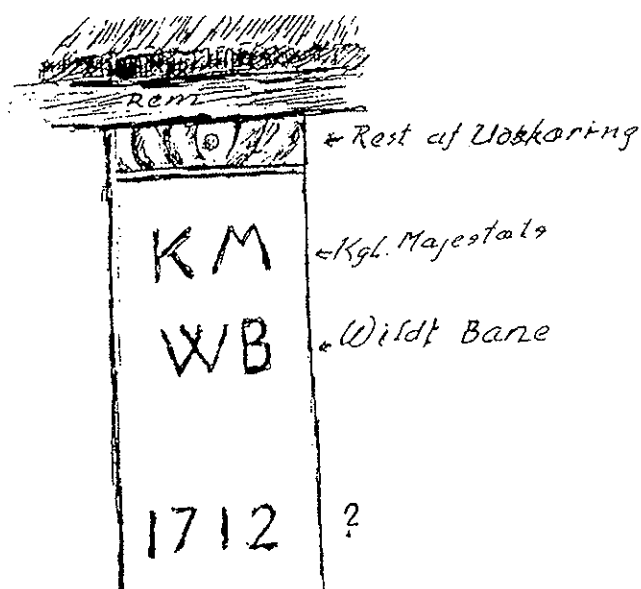
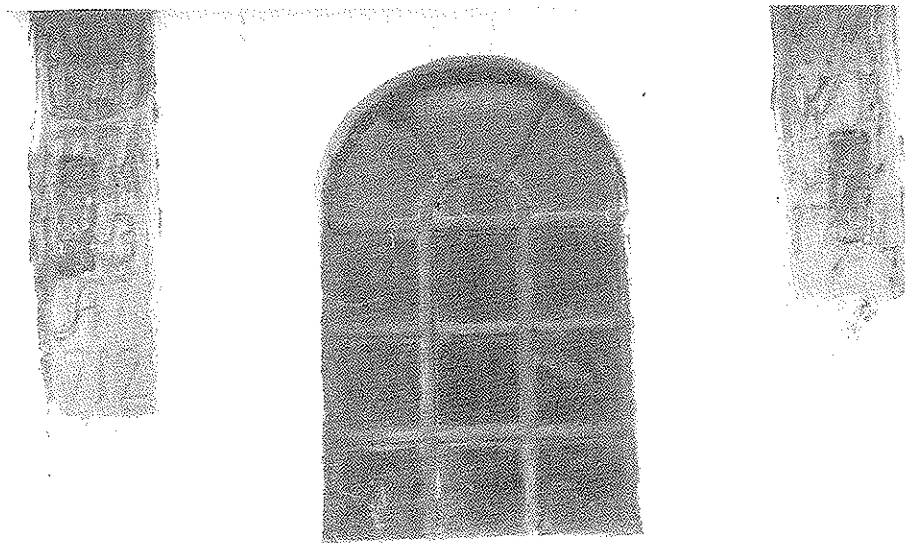
Der skal ligeledes anlægges en vej, og det er er så et spørgsmål, om det er en vej helt fra Svenstrup by, - men dengang fik man vel meget vej for 2.850,- kr.

Svenstrup, -

- en landsby i Tårnberg Sogn.

Svenstrupgaard. - Vildtbanepæle i den gamle bygning

Indtil nedrivningen af den længe, der lå vinkelret på Svenstrup Strandvej, var det muligt at se to gamle vildtbanepæle af træ, indmuret som bindingsværk i muren mod vest.

Vildtbanepælene markerede "Kongens jagtmarker" - i vores lokale område var det Antvorskov Rytterdistrikt, - hvis tilliggende jorde dannede grundlag for betaling af hærens rytteri.

Træpælene var ikke særligt holdbare, så de blev i 1761-62 erstattet af granitsøjler. Disse ses endnu flere steder her på Korsør-egnen

Svenstrup, -
- en landsby i Tårnberg Sogn.

Svenstrupgaard. - Efter 1995

Efter Poul Larsen overtog Svenstrupgaard gennemgik gården en stor forandring.

Hovedbygningen blev restaureret , -

- og de gamle bygninger blev nedrevet eller istandsat, og der blev opført et stort vinkelformet bygningskompleks, der rummer Vandrerhjem og kursuscenter.

Markerne er for en stor del udlagt til rekreative formål.